

Základní škola, Blučina, okres Brno – venkov, příspěvková organizace

Škola v pohodě

Školní vzdělávací program pro zájmové vzdělávání

1. Identifikační údaje

Název vzdělávacího programu:

Škola v pohodě – Školní vzdělávací program pro zájmové vzdělávání

- **Název školy:**
Základní škola, Blučina, okres Brno – venkov, příspěvková organizace

- **Adresa školy:**
Komenského 18/19
664 56 Blučina
Telefon: 547 235 101
IČO: 71 00 52 51
REDIZO: 600 111 300
IZO: 102 179 735
e-mail: zs.blucina@skolniweb.cz
internetová stránka školy: www.zs.blucina.skolniweb.cz

- **Ředitel školy:**
Mgr. Anna Bátorová

- **Zástupce ředitele:**
Není
Mgr. Marie Fidrmucová je určena zastupováním v době nepřítomnosti ředitele

- **Koordinátor ŠVP:**
Mgr. Anna Bátorová
Mgr. Marie Fidrmucová

- **Zřizovatel:**
Obec Blučina
nám. Svobody 119
664 56 Blučina
tel.: 547 235 221, 547 235 306
e-mail: starosta@blucina.cz

Platnost dokumentu: od 1.9.2007

.....
podpis řed. školy a razítko školy

ŠVP byl schválen Školskou radou dne 19.6.2007

2. Charakteristika zařízení

Školní družina je důležitým výchovným partnerem rodiny a školy, plní vzdělávací cíle, rozvíjí specifické nadání dětí, pomáhá dětem překonávat jejich handicap, má důležitou roli v prevenci negativních sociálních jevů, rozvíjí důležité osobní a sociální kompetence. Náš program usiluje o vytváření zdravé osobnosti, odolné vůči negativním vlivům, která bude znát svou cenu, najde své místo ve zdravé sociální skupině. Cílem je připravit jedince pro život ve stávající společnosti a prostřednictvím volnočasových aktivit ho vybavit žádoucími vědomostmi, dovednostmi, ale také postoji.

Školní družina je umístěna v přízemí budovy školy, která je postavena u hlavní silnice, v centru obce, u náměstí, s dobrou dostupností pro žáky ze všech částí obce. V těsné blízkosti je mateřská škola se školní jídelnou, obecní úřad, místní knihovna, tělocvična v Lidovém domě, pošta, obchody a další služby. Nevýhodou je umístění budovy u hlavní silnice, protože tato je v současné době také přivaděčem na dálnici, což klade vyšší nároky na zajištění bezpečnosti žáků při přecházení vozovky. Nezanedbatelné jsou i další negativní projevy husté silniční dopravy jako jsou smog, prach, hluk, otřesy a chvění způsobené projíždějícími vozidly, především nákladními automobily a kamiony.

3. Personální podmínky školní družiny

Pedagogické působení zajišťuje 1 vychovatelka. Odborné zaměření si prohlubuje na akreditovaných kurzech a samostudiem. Činnost školní družiny se řídí Plánem zájmového vzdělávání, o kterém jsou rodiče průběžně informováni na nástěnce.

4. Materiální podmínky školní družiny

Činnost školní družiny je organizována ve vlastních prostorách, využívána je i počítačová učebna, tělocvična, hřiště, školní dvůr a zahrada a především krásné okolí.

Ve třídě je omyvatelná podlahová krytina a část pokrývá koberec. Učebna školní družiny je prostorná a světlá. Je vybavena moderním nábytkem, televizí a videem. Děti mají dostatečné množství her, stavebnic, mohou využívat knihy z žákovské knihovny. Nákup vybavení do školní družiny zajišťuje ředitelka školy po dohodě s vychovatelkou.

Informace pro rodiče jsou vyvěšeny na ve vchodu školy. Výzdoba společných prostor je mobilní a podílejí se na ni žáci.

5. Ekonomické podmínky školní družiny

Za pobyt žáků ve školní družině není vybírán žádný poplatek. Vybavení a provoz ŠD jsou financovány z rozpočtu zřizovatele, nejsou financovány odděleně od provozu školy, ale jsou součástí celého rozpočtu školy.

6. Zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví ve školní družině

Vychovatelka ve školní družině vyhledává, zjišťuje a zhodnocuje možná rizika vyplývající z činnosti při různých formách zájmového vzdělávání v různých prostředích a současně přijímá opatření k prevenci rizik. Seznamuje žáky s nebezpečím ohrožujícím jejich zdraví a bezpečnost, což je součástí výchovy ke zdravému životnímu stylu, chápanému jako vyvážený stav tělesné, sociální a duševní pohody. Zajišťuje zejména bezpečnost fyzickou, ale také sociální a emocionální.

Podmínky pro hygienické a bezpečné působení školní družiny

- Vhodná struktura režimu žáků v družině, skladba zaměstnání
- Vhodný stravovací a pitný režim
- Zdravé prostředí užívaných prostorů školní družiny
- Ochrana žáků před úrazy
- Výrazné označení všech nebezpečných předmětů a částí využívaných prostorů
- Dostupnost prostředků první pomoci, kontakty na lékaře apod.
- Klidné prostředí a příznivé sociální klima
- Respekt k potřebám jedince věková přiměřenost a motivující hodnocení
- Ochrana žáků před násilím, šikanou
- Vytváření podmínek pro spoluúčast žáků na životě školy
- Včasná informovanost žáků a jejich rodičů o činnosti školní družiny a jejím vnitřním životě

7. Podmínky pro zájmové vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a pro žáky mimořádně nadané

7.1 Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami (se zdravotním postižením, se zdravotním znevýhodněním, se sociálním znevýhodněním):

Žákům bude dle stupně jejich postižení a znevýhodnění věnována individuální péče. Vychovatelka školní družiny bude spolupracovat s třídními učiteli a rodiči.

Budeme uplatňovat tato opatření:

- individuální přístup
- zadávání práce odpovídající možnostem znevýhodněných žáků, učení se navzájem, vhodné role při skupinové práci a hodnocení
- budeme posilovat motivaci
- budeme využívat vhodné formy komunikace

7.2 Žáci mimořádně nadaní

ŠD nabídne těmto žákům další doplňkové aktivity v oblasti jejich zájmu.

Budeme uplatňovat tato opatření:

- individuální zadávání složitějších úkolů
- učení se navzájem

- vhodně zvolené role ve skupinové práci
- možnost uplatnění tvůrčích sil – budeme je zapojovat do náročnějších veřejných aktivit / soutěže, vystoupení /

Snahou vychovatelky je vychovávat žáky k rovnému přístupu ke spolužákům, k toleranci a ochotě pomáhat slabším.

8. Cíle vzdělávání

- rozvoj osobnosti dítěte - jeho poznávací a sociální způsobilost, mravní a duchovní hodnoty, získávání informací a učení se.
- získání všeobecného vzdělání
- osvojování základů hodnot společnosti, utváření vědomí národní a státní příslušnosti respektu k etnické, národnostní, kulturní, jazykové a náboženské identitě
- získání osobní samostatnosti a schopnosti projevit se jako samostatná osobnost působící na své okolí
- získání a uplatňování znalostí o životním prostředí a jeho ochraně

9. Formy a obsah

Činnost školní družiny by měla ústít získáváním určitých kompetencí.

1. **Kompetence k učení:** učí se s chutí, započatou práci dokončí, umí zhodnotit své výkony, učí se nejen spontánně, ale také vědomě, klade si otázky a hledá na ně odpověď, všímá si souvislosti mezi jevy, získané zkušenosti uplatňuje v praktických situacích a dalším učením.

2. **Kompetence k řešení problémů:** všímá si dění i problémů a tyto mu jsou motivací k řešení dalších problémů a situací, při řešení situací užívá logických, matematických i empirických postupů, chápe, že vyhýbání se problémům nevede k cíli, rozlišuje správná a chybná řešení, spontánně vymýšlí nová řešení. Započaté činnosti dokončuje.

3. **Komunikativní kompetence:** ovládá řeč, vyjadřuje vhodně formulovanými větami myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, komunikuje bez ostychu s vrstevníky i dospělými, dokáže vyjadřovat své pocity řečí, gestem i dalšími prostředky. Komunikace je kultivovaná.

4. **Sociální a interpersonální kompetence:** samostatně rozhoduje o svých činnostech a uvědomuje si, že za ně odpovídá a nese důsledky, projevuje citlivost a ohleduplnost, rozpoznává vhodné a nevhodné chování, vnímá nespravedlnost, agresivitu, šikanu a dovede se jim bránit, ve skupině spolupracuje, dokáže se prosadit i podřídit – přijmout kompromis, je schopen respektovat jiné, je tolerantní k odlišnostem mezi lidmi.

5. **Činnostní a občanské kompetence:** učí se plánovat organizovat, řídit a hodnotit, odhaluje rizika svých nápadů, k úkolům povinnostem přistupuje odpovědně, uvědomuje si svá práva i práva druhých, dbá na své osobní zdraví i druhých, chová se odpovědně ohledem na zdravé a bezpečné prostředí (přírodní i společenské).

6. Kompetence k trávení volného času: orientuje se v možnostech smysluplného trávení volného času, umí si vybrat zájmové činnosti dle vlastních dispozic, rozvíjí své zájmy v organizovaných skupinových i individuálních činnostech, umí říci „ne“ nevhodným nabídkám na využití volného času.

Činnosti v ŠD jsou pravidelné, příležitostné akce a nabídka spontánních aktivit. ŠD umožňuje odpočinkové a rekreační činnosti, zájmové činnosti a přípravu na vyučování. Odpočinkové, rekreační, zájmové a veřejně prospěšné činnosti tvoří součást náplně volného času a platí pro ně princip dobrovolnosti. Sebeobslužné činnosti a příprava na vyučování mají charakter povinnosti.

Odpočinkové činnosti jsou psychicky i fyzicky nenáročné, slouží k odstranění únavy. Do režimu dne se zařazují nejčastěji po obědě, ale podle potřeby i kdykoli během dne. Podle situace mohou mít charakter klidu na zíněnce, klidného pohybu, např. procházky, volných rozhovorů, popovídání. Vhodné jsou též drobné individuální zájmové aktivity. Dobré uplatnění nacházejí i specifické relaxační techniky, které ve spojení s autogenním tréninkem nejen přinášejí rychlé a efektivní odstranění únavy, nýbrž mají i psychoterapeutický význam.

Rekreační činnosti slouží také k odreagování a odstranění únavy z vyučování, obsahují však pohybově náročnější aktivity tělovýchovného, sportovního, turistického zaměření nebo manuální práce. Pokud je to možné, měly by se provádět venku. Pravidelné zařazování rekreačních činností je jedním z požadavků zdravého duševního i tělesného vývoje dětí.

Zájmové činnosti uspokojují a rozvíjejí zájmy dětí. Mezi základní oblasti lze zahrnout zájmové činnosti společenskovední, přírodovědné, pracovní-technické, tělovýchovné, sportovní, estetické.

Sebeobslužné činnosti se zaměřují na vedení dětí k samostatnosti v péči o vlastní osobu a osobní majetek. Jejich podstata spočívá v pěstování návyků osobní hygieny, účelného a vkusného oblekání, návyků péče o pořádek a čistotu prostředí a návyků při jednání s lidmi.

Přípravou na vyučování se rozumí okruh činnosti, které souvisejí s plněním školních povinností. Kromě vypracování písemných i jiných zadaných úkolů patří do této oblasti i rozšiřování a prohlubování poznatků z vyučování, jejich konkretizace a praktické využití. Způsoby práce by měly být pokud možno odlišné od vyučování a zajímavé. Aktivizující vliv má použití didaktických her. Příprava na vyučování souvisí se zájmovými činnostmi, při kterých mají děti možnost praktické aplikace vědomostí i jejich rozšiřování a prohlubování.

ŠVP školní družiny vychází z Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání a to z oblasti Člověk a jeho svět pro 1.stupeň. Člení se do pěti tématických okruhů:

- Místo, kde žijeme
- Lidé kolem nás
- Lidé a čas
- Rozmanitost přírody
- Člověk a zdraví

1.tématický okruh: MÍSTO, KDE ŽIJEME

Průběžné každodenní působení vychovatelky vztahující se k danému tématu	Aktivity vychovatelky dle týdenní skladby zaměstnání	Příležitostné akce celodružinové či takové, které jsou určeny širší veřejnosti vztahující se k tématu
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Bezpečná cesta do školy a ze školy ➤ Vandalismus ➤ Vytváření kladného vztahu k materiálnímu vybavení rodiny, školy, obce ➤ ➤ ➤ Péče o pořádek ve svém okolí, ve své družinové třídě 	<p>Místo bydliště - adresa, telefon</p> <p>Prostory ve škole, orientace ve škole, v družině, družinový režim a řád</p> <p>Okolí školy - dopravní značky, důležité budovy, ulice</p> <p>Obec – služby v obci, knihovna, zdravotnické zařízení, hasiči, výrobní pracoviště, obecní úřad, pošta, obchody, dopravní prostředky</p> <p>Dopravní výchova - základní dopravní předpisy pro chodce a cyklisty, dopravní prostředky, pohyb po komunikacích - chodec, cyklista, nebezpečná místa v obci</p> <p>Krajina v okolí obce (okolní vesnice, objekty)</p> <p>Práce s mapou</p> <p>Začlenění obce – okres Brno – venkov – Jihomoravský kraj - Česká republika – Evropa</p> <p>Státní symboly</p>	<p>Návštěva : knihovny výrobního pracoviště pošty obchodu obecního úřadu atd.</p> <p>Výlety do zajímavých lokalit v obci a jejím blízkém okolí</p>

2.tématický okruh: LIDÉ KOLEM NÁS

Průběžné každodenní působení vychovatelky vztahující se k danému tématu	Aktivity vychovatelky dle týdenní skladby zaměstnání	Příležitostné akce celodružinové či takové, které jsou určeny širší veřejnosti vztahující se k tématu
<p>Pozdravení (při příchodu, při odchodu)</p> <p>Poděkování</p> <p>Upevňování a dodržování pravidel slušného chování</p> <p>Urovnávání každodenních konfliktů mezi dětmi</p> <p>Zodpovědnost za své chování (omluvy, přiznání chyby)</p> <p>Předcházení šikaně</p> <p>Kamarádké chování mezi spolužáky</p> <p>Úcta ke starším</p>	<p>Zásady vhodného chování a jednání mezi lidmi (tolerance, empatie, vzájemná úcta)</p> <p>Základní práva a povinnosti v demokratickém státě</p> <p>Základy společenského chování - pozdravání, seznamování, podání ruky, kultivace komunikace slovní i mimoslovní</p> <p>Sdělování poznatků, schopnost naslouchat, tolerance ve skupině</p> <p>Vytváření kladného vztahu ke spolužákům</p> <p>Hodnocení kladů ze strany vychovatelky i dětí (např. při výtvarných pracích)</p> <p>Vztahy mezi spolužáky, v rodině, mezi dětmi a dospělými</p> <p>Lidé odlišné barvy pleti, cizinci, lidé mluvící různými jazyky</p> <p>Povolání a pracovní činnosti lidí</p> <p>Rodina - členové rodiny, významné události, zážitky</p> <p>Vztah ke starým lidem</p>	<p>Vystoupení pro rodiče a občany obce (Rozsvěcování vánočního stromku, besídka na závěr školního roku) - ve spolupráci s třídními učiteli</p>

3.tématický okruh: LIDÉ A ČAS

Průběžné každodenní působení vychovatelky vztahující se k danému tématu	Aktivity vychovatelky dle týdenní skladby zaměstnání	Příležitostné akce celodružinové či takové, které jsou určeny širší veřejnosti vztahující se k tématu
<p>Zavedení družinového kalendáře</p> <p>Dodržování režimu dne</p>	<p>Časové vymezení (hodina, den, týden, měsíc, rok, roční období)</p> <p>Měření času - hodiny, kalendář (státní svátky, významné dny)</p> <p>Režim dne v rodině, třídě, režim dne žáka (rozvržení činností - odpočinek – práce)</p> <p>Trávení volného času</p> <p>Sestavení režimu dne ve ŠD - jeho dodržování</p> <p>Cestování a jízdní řády</p> <p>Historie Blučiny, Regionální památky – Brno Lidové zvyky</p> <p>Vývoj člověka, alba, fotografie</p> <p>Vývoj v přírodě zvířata (mláďata), rostliny (semínko, klíčení, květ..) vysévání rostlin – pozorování</p> <p>Úcta ke stáří</p> <p>Sluneční soustava</p>	<p>Návštěva muzea písemnictví v Rajhradě</p> <p>Výcházka k autobusové zastávce</p> <p>Výcházka po blučinských památkách</p> <p>Beseda s pamětníkem</p> <p>Návštěva planetária – ve spolupráci s třídními učiteli</p>

4.tématický okruh: ROZMANITOST PŘÍRODY

Průběžné každodenní působení vychovatelky vztahující se k danému tématu	Aktivity vychovatelky dle týdenní skladby zaměstnání	Příležitostné akce celodružinové či takové, které jsou určeny širší veřejnosti vztahující se k tématu
<p>Kalendář přírody - zaznamenávání ročního období, měsíce, dne, počasí</p> <p>Péče o květiny</p>	<p>Podzim znaky podzimu podzimní práce na poli, na zahrádce sklizeň úrody, podzimní plody poznávání stromů podle listů, jehličí, herbář listů, koláže příprava zvířat na zimu zvířata volně žijící v přírodě, nemocná zvířata</p> <p>Zima pomoc volně žijícím zvířatům chov domácích zvířat stopy ve sněhu využití sněhu - stavby ze sněhu ochrana přírody, chování v přírodě</p> <p>Jaro jarní květiny, poznávání kětin, herbář vysazování sazenic, setí osiva, přesazování květin mláďata zvířat exotická zvířata, rostliny jarní práce na poli, na zahrádce</p> <p>Léto využívání atlasů rostlin, encyklopedií enviromentální výchova, třídění odpadu</p>	<p>Výstava výrobků z přírodnin, draků</p> <p>Výlet přírody – pozorování změn v přírodě v jednotlivých ročních obdobích</p> <p>Vycházky do okolí školy (zahrádky)</p> <p>Návštěva ekologického centra – spolupráce s třídními učiteli</p>

5.tématický okruh: ČLOVĚK A ZDRAVÍ

Průběžné každodenní působení vychovatelky vztahující se k danému tématu	Aktivity vychovatelky dle týdenní skladby zaměstnání	Příležitostné akce celodružinové či takové, které jsou určeny širší veřejnosti vztahující se k tématu
<p>Dodržování hygienických návyků</p> <p>Duševní a tělesná hygiena</p> <p>Psychohygiena po obědě</p> <p>Prevence úrazů při všech aktivitách</p> <p>Zařazování krátkých pohybových aktivit mezi ostatní činnosti</p>	<p>Chování při mimořádných událostech</p> <p>Dodržování hygienických návyků</p> <p>Návykové látky - protidrogová prevence</p> <p>Životospráva (ovoce, zelenina, zdravá výživa)</p> <p>Zdravý životní styl</p> <p>Předcházení nemocem (prevence, otužování, vhodné oblékání, vitamíny)</p> <p>Nemoci, užívání léků, zneužívání léků</p> <p>Pohybové aktivity, sport</p> <p>První pomoc, ošetření drobných poranění</p> <p>Základní znalosti o lidském těle</p> <p>Zdravotnická zařízení</p> <p>Dodržování bezpečnostních zásad při všech aktivitách</p>	<p>Návštěva zdravotnického zařízení</p>

10 Obsah

Identifikační údaje	2
Charakteristika zařízení	3
Personální podmínky školní družiny	3
Materiální podmínky školní družiny	3
Ekonomické podmínky školní družiny	3
Zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví ve školní družině	4
Podmínky pro zájmové vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a pro žáky mimořádně nadané	4
Cíle vzdělávání	5
Formy a obsah	5
1.tématický okruh: MÍSTO, KDE ŽIJEME	7
2.tématický okruh: LIDÉ KOLEM NÁS	8
3.tématický okruh: LIDÉ A ČAS	9
4.tématický okruh: ROZMANITOST PŘÍRODY	10
5.tématický okruh: ČLOVĚK A ZDRAVÍ	11
Obsah	12